

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8XCdo/47/2016
Identifikačné číslo spisu:	6812206446
Dátum vydania rozhodnutia:	23.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6812206446.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne V., s.r.o., W., zastúpenej Advokátskou kanceláriou E. s.r.o., so sídlom F., IČO: XX XXX XXX, v mene a na účet ktorej koná advokát a konateľ P., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp.zn. 6C 242/2012, o dovolaniach žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. decembra 2013, sp.zn. 16Co 1024/2013 a proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. júla 2015, sp.zn. 2Co 566/2014, takto

rozhodol:

Dovolenie proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. decembra 2013, sp.zn. 16Co 1024/2013 o d m i e t a .

Dovolenie proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. júla 2015, sp.zn. 2Co 566/2014 o d m i e t a .

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Revúca uznesením z 23. apríla 2013, č.k. 6C 242/2012-33 uložil žalobkyňi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vznesenú námietku zaujatosti vo výške 66 eur podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorí tvorí prílohu Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo 4. decembra 2013 sp.zn. 16Co 1024/2013 odvolanie žalobkyne ako oneskorene podané odmietol (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). Poukázal na ustanovenie § 204 ods. 1 vety prvej O.s.p. a konštatoval, že odvolaním napadnuté uznesenie bolo podľa doručenky doručené žalobkyňi 13. júna 2013. Odvolacia lehota uplynula dňom 28. júna 2013. Žalobkyňa podala odvolanie osobne do podateľne súdu 1. júla 2013, ako vyplýva z podacej pečiatky, teda po uplynutí odvolacej lehoty.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Namietala, že v konaní jej bola

odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že odvolací súd odmietol jej odvolanie ako oneskorene podané, hoci procesné predpoklady pre tento postup neboli dané. Odvolanie odovzdala v rámci odvolacej lehoty obchodnej spoločnosti, predmetom ktorej je poskytovanie poštových služieb (Y, s.r.o.) s tým, aby bolo doručené súdu prvého stupňa. Preto v zmysle § 57 ods. 3 O.s.p. nastali právne účinky podania odvolania. So zreteľom na namietanú procesnú vadu navrhla napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.); v zmysle § 243a ods. 3 O.s.p. rozhodoval bez nariadenia pojednávania.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. účinného do 31. decembra 2014 (ďalej len „§ 239 O.s.p.“). V týchto ustanoveniach nie je uvedené uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo odmietnuté odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Prípustnosť dovolania preto z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

Procesnú prípustnosť dovolania žalobkyne by vzhľadom na to zakladala len procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej len „§ 237 O.s.p.“). Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalobkyňa v dovolaní procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala; existencia väd tejto povahy ani nevyšla najavo. Prípustnosť tohto dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na obsah dovolania najvyšší súd osobitne skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť realizovať procesné oprávnenia priznané mu v konaní za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. Súdna prax dospela k záveru, že ak odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie ako oneskorené, odňal tým účastníkovi konania možnosť konať pred súdom (R 23/1994). V konaní pred najvyšším súdom bolo preto potrebné posúdiť správnosť záverov odvolacieho súdu o dni podania odvolania.

Podľa § 204 ods. 1 veta prvá O.s.p. odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 57 ods. 3 O.s.p. lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

Zo spisu vyplýva, že uznesenie súdu prvého stupňa bolo zástupcovi žalobkyne doručené dňa 13. júna 2013 (č.l. 36 spisu). Posledným dňom 15-dňovej lehoty na podanie odvolania bol 28. jún 2013 (piatok), ako správne konštatoval aj odvolací súd. Odtlačok podacej pečiatky Okresného súdu Revúca na odvolaní žalobkyne (č.l. 37 spisu) potvrdzuje, že súd prvého stupňa prevzal odvolanie 1. júla 2013 od toho, kto mu ho fyzicky doručil; deň takéhoto prevzatia ale nemusí byť vždy bez ďalšieho dňom totožným s dňom podania odvolania.

V dovolaní sa namieta, že odvolanie bolo odovzdané doručovateľskej spoločnosti dňa (v dovolaní neuvedený), teda v čase, keď žalobkyni ešte márne neuplynula lehota na podanie odvolania.

V súlade so záverom vysloveným v inom rozhodnutí tohto senátu Najvyššieho súdu že: „vzhľadom na význam práva na súdnu ochranu v právnom štáte pre záver o nesplnení podmienok konania nepostačuje iba pochybnosť o ich splnení, ale nesplnenie podmienok konania musí byť preukázané mimo rozumných pochybností. Pokiaľ teda súd nemá záver o nedodržaní zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku preukázaný mimo rozumných pochybností, musí vychádzať z predpokladu, že opravný prostriedok v zákonnej lehote podaný bol (porovnaj napr. I. ÚS 119/07 a IV. ÚS 379/08)“, v tomto prípade podacia pečiatka okresného súdu nad všetky pochybnosti dosvedčuje, že predmetné odvolanie bolo žalovanou podané osobne po uplynutí odvolacej lehoty.

Preto ak žalobkyňa vo svojom dovolaní túto skutočnosť spochybňovala, súd vytvoril žalobkyni procesnú možnosť, aby doložila opodstatnenosť jej tvrdenia o včasnom podaní odvolania. Výzvou z 15. apríla 2014 vyzval súd prvého stupňa žalobkyňu, aby v lehote 10 dní predložila súdu doklad o odovzdaní zásielky na prepravu, ktorý nebol k odvolaniu priložený, resp. preukázala skutočnosť, že žalobkyňa podala odvolanie proti uzneseniu o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok včas. Táto písomná výzva súdu prvého stupňa bola právnomu zástupcovi žalobkyne doručená 22. apríla 2014, žalobkyňa ale na ňu nereagovala.

Najvyšší súd zastáva názor, že bez ohľadu na to, ktorému orgánu povinnému doručiť podanie (§ 57 ods. 3 O.s.p.) odovzdal účastník svoje odvolanie, na doručenie súdu, musí byť spôsobom dostatočne hodnoverným preukázané, že k tomuto odovzdaniu skutočne došlo. Pokiaľ odtlačok podacej pečiatky nasvedčuje tomu, že odvolanie bolo podané osobne v podateľni súdu, avšak účastník tvrdí, že ho na doručenie súdu odovzdal subjektu registrovanému alebo licencovanému podľa zákona č. 324/2011 Z.z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov zverejnenému Poštovým regulačným úradom v Registri poštových podnikov, súd účastníka vyzve, aby svoje tvrdenie preukázal. Ak účastník na túto výzvu nereaguje, súd vychádza z údajov o doručení vyplývajúcich z odtlačku podacej pečiatky súdu (R 145/2014). Stotožňujúc sa so závermi vyjadrenými v rozhodnutí najvyššieho súdu sp.zn. 3Cdo 28/2014 dovolací súd uzatvára, že súd vychádza z údajov o doručení vyplývajúcich z odtlačku podacej pečiatky súdu nielen vtedy, keď dovolateľ vôbec nereaguje na výzvu súdu smerujúcu k odstráneniu rozporov pri doručovaní, ale tiež vtedy, ak dovolateľ nepreukáže svoje dovolacie tvrdenia (v preskúmvanej veci podanie odvolania v rámci odvolacej lehoty).

Keďže údaje obsiahnuté v spise vyznievajú v danom prípade v prospech záveru odvolacieho súdu o podaní odvolania žalobkyne oneskorene (po uplynutí odvolacej lehoty) a žalobkyňa nevyužila procesnú možnosť preukázať nesprávnosť tohto záveru, dovolací súd vychádzal z údajov, ktoré žalobkyňa relevantným spôsobom nespochybnila. Pritom bolo na nej, aby - v súlade so zásadou, že právo patrí bdelym, pozorným, ostrážitým, bedlivým („vigilantibus iura scripta sunt“) si svoje práva chránila, obhajovala a svoje tvrdenia sa snažila aj náležite podložiť relevantnými dôkazmi. V nadväznosti na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že v preskúmvanom prípade nejde o prípad odmietnutia odvolania v procesnej situácii, v ktorej pre to neboli procesné predpoklady.

Na záver Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že ani zrušením napadnutého rozhodnutia by dovolateľka iné rozhodnutie vo veci pravdepodobne nedosiahla. Najvyššiemu súdu je z jeho činnosti známe, že krajské sudy uznesenia o súdnych poplatkoch za námietku zaujatosti v obdobných prípadoch potvrdzujú a táto právna otázka je teda judikátúrou dostatočne jasne a zrozumiteľne vyriešená. Preto nie je dôvod domnievať sa, že by zrušenie napadnutého rozhodnutia priviedlo vo veci iné rozhodnutie.

So zreteľom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol dovolanie ako procesne neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Okresný súd Revúca uznesením z 29. septembra 2014, č.k. 6C 242/2012-141 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku, ktorý je 20 eur podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 28. júla 2015, sp.zn. 2Co 566/2014 uznesenie Okresného súdu Revúca č.k. 6C 242/2012 zo dňa 29. septembra 2014 ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Uviedol, že v preskúmanej veci je odvolaním napadnuté uznesenie, ktorým súd prvého stupňa uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku. Odvolací súd ďalej uviedol, že nemôže súhlasiť s tvrdením žalobcu, že napadnuté uznesenie neobsahuje odôvodnenie a je nepreskúmateľné. Odvolací súd poukázal na to, že uznesenie predstavuje jednoduchšiu procesnú formu rozhodovania súdov, preto zákon nevyžaduje také prísne formálne náležitosti na písomné vyhotovenie uznesenia, ako na písomné vyhotovenie rozsudku. Je nepochybné, že napadnuté uznesenie má náležitosti podľa ust. § 169 ods. 1 O.s.p., pričom i žalobkyni musí byť zrejmé, z akého dôvodu bolo napadnuté uznesenie vydané, už i vzhľadom na to, že sama žalobkyňa tento dôvod napokon vo svojom odvolaní špecifikovala. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobkyňa podala na okresný súd pred 1. októbrom 2012 žalobu o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy podľa zák.č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších právnych predpisov, ktorá jej mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom. Pretože do 30. septembra 2012 konanie bolo vecne oslobodené od súdneho poplatku, žalobkyni nevznikla podaním žaloby poplatková povinnosť, a to prihladnuc i na intertemporálne ustanovenie § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch. Proti rozsudku okresného súdu vo veci samej podala žalobkyňa odvolanie dňa 19. septembra 2014, teda nešlo o úkon navrhnutý do 30. septembra 2012, za ktorý sa poplatok v zmysle ust. § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch nevyberá. Pretože poplatková povinnosť žalobkyne vznikla podaním odvolania, pričom od 1. októbra 2012 na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa nevzťahuje vecné oslobodenie, vznikla žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie podľa ust. § 6 ods. 2 druhá veta Zákona o súdnych poplatkoch, Položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, I. poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, a to vo výške 20 eur. Odvolací súd poukázal na to, že jedine v prípade, ak by bolo odvolanie podané žalobkyňou do 30. septembra 2012, vzťahovalo by sa na žalobkyňu vecné oslobodenie od platenia súdneho poplatku za odvolanie podľa ust. § 4 ods. 1 písm. k/ Zákona o súdnych poplatkoch aj na odvolacie konanie podľa ustanovenia § 4 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, v ktorom žiadala zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov, lebo v danom prípade sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) tým, že jeho rozhodnutie je „absolútne“ prekvapivé, lebo popiera doterajšiu konštantnú judikatúru, žalobkyni bola v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. uložená poplatková povinnosť za odvolanie a tým jej bol spôsobený zásah do jej ústavného práva na súdnu ochranu, ktorý bližšie v dovolaní rozviedla.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

V danom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania toho istého dovolateľa - viď konania vedené na najvyššom súde pod sp.zn. 5Cdo 284/2014, 5Cdo 294/2014, 6Cdo 236/2014, 6Cdo 295/2014, 6Cdo 279/2014, 8Cdo 305/2014, 8Cdo 220/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle § 243b ods. 7 O.s.p. už ďalšie dôvody neuvádza.

Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne podľa § 237 ods. 1 O.s.p. a § 239 O.s.p. prípustné nie je, najvyšší súd ho odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.